

2021-155

Archeologienota Grimbergen Ter Tommendreef 7

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Gwendy WYNS

19-10-2021

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Grimbergen Ter Tommendreef 7 (provincie Vlaams-Brabant), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen groter is dan 3000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is 5215m² groot en is gelegen tussen de Ter Tommendreef in het oosten en Diepekanten in het westen. Ten noorden en ten zuiden zijn tuinen van omliggende bebouwing aanwezig. Op het terrein bevindt zich centraal zuidelijk een woonhuis met een oprit vanaf de Ter Tommendreef. De rest van het terrein is in gebruik als tuin die in het noordelijk deel bestaat uit grasland en een centrale bomenrij, in het zuidelijk deel van de tuin zijn meerdere bomen aanwezig die een vrij dense bebossing vormen. In de zuidwestelijke hoek is een kleiner bijgebouw (tuinhuis, ...) aanwezig.

Het plangebied bevindt zich ca. 2,5km ten oosten van de kern van Grimbergen, in het gehucht Borgt dat uitgroeide rond de kunstmatige zgn. Seneacaberg, een motte waar de heren van Grimbergen van de 10de tot de 12de eeuw hun residentie hadden. Ten westen ervan bevindt zich het Tommenhof, een kasteelsite die in 1600 voor het eerst wordt vermeld. Beide sites zijn duidelijk te zien op de Villaretkaart uit 1745-1748, het plangebied bevindt zich in een landelijke omgeving ten zuiden van het Tommenhof en ten zuidwesten van de Senecaberg en het gehucht. Er lijkt een weg van noordoost naar zuidwest doorheen het terrein te lopen. De Ferrariskaart (ca. 1777) toont een gelijkaardig, meer gedetailleerd beeld. Het terrein is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond, en te situeren ter hoogte van een splitsing van een oost-west en een meer noordoost-zuidwest georiënteerde weg. De Ter Tommendreef is nog niet aanwezig. Met de aanleg van de huidige Vilvoordsesteenweg begin 19de eeuw ten zuiden van het plangebied, verandert het wegennet rond het terrein. Afgaande op de historische kaarten van de 19de eeuw, lijkt het er echter op dat de aanpassing van de wegen niet zo vlot verliep. De Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840 toont een voorloper van de Ter Tommendreef, die zich echter op het terrein bevond en niet ten oosten ervan, en de 2 wegen van de Ferrariskaart zijn enkel als perceelsgrenzen aangeduid. De latere Popkaart toont dan weer enkel de splitsing van de oost-west en de meer noordoost-zuidwest georiënteerde weg, alsook de vermelding 'klein molen veld' ter hoogte van het plangebied. De Vandermaelenkaart toont zowel de 2 oudere wegen, als de rechte lijnige voorganger van de Ter Tommendreef. Het is echter pas op de topografische kaart van 1862 dat deze dreef zijn huidige loop kent. Centraal van oost naar west loopt een voetweg doorheen het plangebied, een restant van één van de wegen die reeds op de 18de-eeuwse kaarten zichtbaar was. Op deze topografische kaart, en ook op die van 1879 en 1902, worden er meerdere hoogtelijnen afgebeeld op het terrein, die een sterke helling laten zien (west: hoog, oost: laag) die enigszins lijkt af te wijken van de huidige helling. Op de topografische kaart van 1930 worden ter hoogte van het plangebied geen hoogtelijnen meer weergegeven, maar wel een symbool dat mogelijk duidt op 'uitgravingen'. Op de topografische kaart van 1961 tonen de hoogtelijnen een afwijkende oriëntatie ten opzichte van die van de 19de eeuw, de helling komt op deze kaart overeen met het huidige maaiveldpatroon. Er is ook voor het eerst bebouwing

aangegeven op het terrein, deze komt overeen met het huidige gebouw. Op de luchtfoto van 1971 is de huidige invulling van het terrein reeds aanwezig.

Het landschap rondom het plangebied wordt gevormd door een dubbele heuvelrug die doorsneden wordt door de vallei van de Tangebeek. Ten oosten is de lager gelegen vallei en verschillende meanders van de Zenne zichtbaar voor deze vervangen werden door het huidige kanaal Brussel-Rupel. Het plangebied zelf bevindt zich op de oostelijke uitloper van een heuvelrug langs de beekvallei van de Tangebeek en een oude meander van de Zenne. Het hoogtemodel van het plangebied toont een algemeen dalend verloop van ca. +46,50m TAW in het zuiden naar ca. +45,00m TAW in het noorden. Het noord-zuid verloop van het maaiveld is ietwat geaccidenteerd, mogelijk als gevolg van de huidige tuininrichting. Op het terrein kan een droge leembodem verwacht worden, zonder profiel of met textuur B-horizont.

Hoewel gelegen nabij de middeleeuwse sites van de Senecaberg en het Tommenhof, gebeurde er nog maar nauwelijks archeologisch onderzoek in de omgeving van het plangebied. Dit gebrek aan onderzoek leidt er toe dat aan het plangebied een eerder ongekende archeologische verwachting kan toegekend worden. Gezien de interessante landschappelijke ligging – op een hellend terrein op de uitloper van een heuvelrug, omgeven door beekvalleien – is het echter niet onwaarschijnlijk dat er archeologische sites op het terrein aanwezig zijn. Dit kunnen zowel in situ bewaarde steentijd artefactensites zijn als sites met grondsporen. Er wordt opgemerkt dat er aanwijzingen zijn dat het terrein in de eerste helft van de 20ste eeuw mogelijk onderhevig was aan afgravingen (leemwinning?), waarna de oost-west helling wijzigde in een noord-zuid helling. Het is echter niet objectief aan te tonen dat hierbij het archeologisch niveau al dan niet werd beschadigd.

Het plangebied zal verkaveld worden in 9 bouwloten. In de noordoostelijke hoek van het terrein wordt een zone van ca. 525m² uitgesloten van de verkaveling, hier gebeuren geen werken. In het resterende deel van het plangebied worden de bomen geroid en de huidige bebouwing en verharding zal verwijderd worden. Langs de Ter Tommendreef zijn 3 loten gepland met een vrijstaande ééngezinswoning en bijhorende tuin. Langs Diepekanten zijn 6 loten gepland die per 3 gegroepeerd zijn in 2 halfopen en 1 gesloten ééngezinswoningen. In de noordoostelijke hoek is een hoogspanningscabine gepland. De bouwloten sluiten aan op de Ter Tommendreef of de Diepekanten, zodoende is er geen weg en is gepland binnen het plangebied. Er kan vanuit gegaan worden dat de bodem van het grootste deel van het plangebied ernstig verstoord zal worden: het rooien van de bomen, het slopen van de huidige bebouwing en opbreken van verharding, het bouwrijp maken van de percelen, allerhande werfverkeer, het aanleggen van nutsvoorzieningen en -leidingen, het optrekken van woningen, het inrichten van de tuinen,... betekenen een aanzienlijke impact in de bodem.

De archeologische verwachting van het plangebied is ongekend door het gebrek aan gravend onderzoek in de omgeving. Hoewel er aanwijzingen zijn voor uitgravingen die op het terrein hebben plaatsgevonden, kan op basis van enkel het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. Er kunnen op het terrein zowel in situ bewaarde steentijd artefactensites als sites met grondsporen (met bijzondere aandacht voor de middeleeuwen) aanwezig zijn. De geplande werken zijn van die aard dat deze sites vernield kunnen worden. Er dient bijgevolg verder vooronderzoek te gebeuren, in uitgesteld traject aangezien de gronden pas worden

verkaveld onder opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een vergunning, en na het verwijderen van de huidige begroeiing en bebouwing.

Het verder vooronderzoek bestaat uit enerzijds een landschappelijk booronderzoek (eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek gericht op steentijd), anderzijds een proefsleuvenonderzoek. Het proefsleuvenonderzoek dient niet/beperkter uitgevoerd te worden indien er bij de landschappelijke boringen een verstoring van het archeologisch niveau worden vastgesteld op (delen van) het terrein. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden hieronder behandeld.

2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: Vlaams-Brabant, Grimbergen, Ter Tonnendreef 7 en Diepekanten

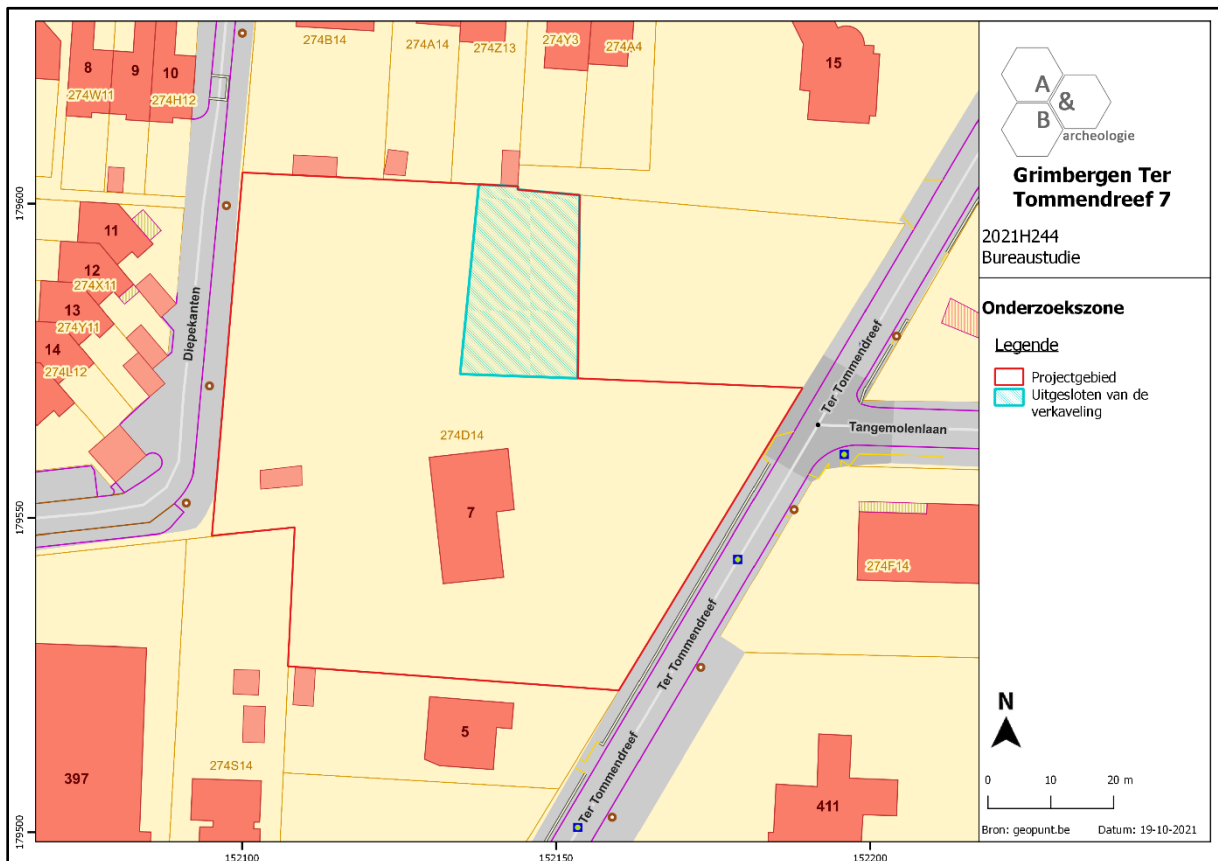
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 152067.12; Y: 179520.49; X: 152217.31; Y: 179607.02

Kadastergegevens: Grimbergen, afdeling 1, sectie I, perceel 274D14

Oppervlakte plangebied: 5215m²

Oppervlakte onderzoekszone: 4690m²

Enkel dit deel van het plangebied waar er werken gepland zijn, komt in aanmerking voor verder onderzoek. In de noordoostelijke hoek van het terrein zullen geen werken plaatsvinden, deze zone van ca. 525m² wordt uitgesloten van de verkaveling.

Figuur 1 Aanduiding van het plangebied op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van de onderzoeken is het achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Vraagstellingen voor landschappelijke boringen:
  - Wat is de bodemkundige opbouw van het plangebied?
  - Zijn één of meerdere begraven archeologische niveaus aanwezig?
  - Zijn er aanwijzingen voor een mogelijke steentijdsite?
  - Zijn er aanwijzingen voor erosie en/of colluvium te herkennen?
  - Is een verder verkennend archeologisch booronderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan?
  - Is een verder proefsleuvenonderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Moet het vooropgestelde sleuvenplan bijgesteld worden?
  - Zijn er aanwijzingen dat (een gedeelte van) het terrein zodanig verstoord is (cf. afgravingen eerste helft 20ste eeuw), dat er geen archeologische sites meer bewaard kunnen zijn?
  - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?

- Vraagstellingen voor verkennend archeologisch booronderzoek:
  - Wat is de bodemkundige opbouw van het plangebied? Wijkt deze plaatselijk af van de bodemopbouw zoals gekarteerd bij het landschappelijk booronderzoek?
  - Zijn er aanwijzingen voor een steentijdsite?
  - Kunnen zones met concentraties afgebakend worden?
  - Wat is het niveau waarbinnen de silexartefacten zich bevinden? Kunnen deze stratigrafisch onderscheiden worden?
  - Indien een steentijdsite aanwezig is: is een vervolgonderzoek gericht op steentijd noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen? Zijn er voldoende gegevens verzameld om een programma van maatregelen op te stellen voor een steentijdopgraving?
  - Is een verder waarderend archeologisch booronderzoek noodzakelijk? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Wat is de omvang en ruimtelijke spreiding van de boorpunten (aantal, locatie, diepte,...)?
  - Is een verder vooronderzoek door middel van proefputten noodzakelijk? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Wat is de omvang en ruimtelijke spreiding van de proefputten (aantal, locatie, diepte,...)?
  - Is een verder proefsleuvenonderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Moet het vooropgestelde sleuvenplan bijgesteld worden?
  - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?

- Vraagstellingen voor waarderend archeologisch booronderzoek:
  - Wijkt de bodemopbouw plaatselijk af van de bodemopbouw zoals gekarteerd bij de eerdere booronderzoeken?
  - Is er effectief een steentijdsite aanwezig?
  - Kunnen zones met concentraties afgebakend worden?
  - Wat is het niveau waarbinnen de silexartefacten zich bevinden? Kunnen deze stratigrafisch onderscheiden worden?
  - Indien een steentijdsite aanwezig is: is een vervolgonderzoek gericht op steentijd noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen? Zijn er voldoende gegevens verzameld om een programma van maatregelen op te stellen voor een steentijdopgraving?
  - Is een verder vooronderzoek door middel van proefputten noodzakelijk? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Wat is de omvang en ruimtelijke spreiding van de proefputten (aantal, locatie, diepte,...)?
  - Is een verder proefsleuvenonderzoek nodig? Zo ja, over het volledige plangebied of delen ervan? Moet het vooropgestelde sleuvenplan bijgesteld worden?
  - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?

- Vraagstellingen voor proefputten:
  - Wijkt de bodemopbouw plaatselijk af van de bodemopbouw zoals gekarteerd bij de eerdere booronderzoeken?
  - Is er effectief een steentijdsite aanwezig?
  - Kunnen zones met concentraties afgebakend worden?
  - Wat is het niveau waarbinnen de silexartefacten zich bevinden? Kunnen deze stratigrafisch onderscheiden worden?
  - Kan de optie *in situ* behoud gehanteerd worden? Of worden de niveaus bedreigd bij de geplande werkzaamheden?
  - Is een vervolgonderzoek gericht op steentijd noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen? Zijn er voldoende gegevens verzameld om een programma van maatregelen op te stellen voor een steentijdopgraving?

- Vraagstellingen voor proefsleuvenonderzoek:
  - Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
  - Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
  - Zijn er restanten te vinden van de wegen die op de 18de- en 19de-eeuwse kaarten van het plangebied wordt afgebeeld?
  - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
  - Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
  - Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
  - Kan een archeologische site uitgesloten worden?
  - Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van landschappelijke boringen (al dan niet gevolgd door verkennend en eventueel waarderend archeologisch booronderzoek en mogelijk een proefputtenonderzoek) en verder onderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methodes zijn om het plangebied te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op de boven- en onderstaande figuren. De voorziene onderzoeksmethoden moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Indien uit de landschappelijke boringen blijkt dat delen van het plangebied in dergelijke hoge mate verstoord zijn dat verdere onderzoeksstappen geen nuttige kenniswinst zullen bijbrengen of dat er geen archeologisch erfgoed meer bewaard kan zijn, dan dienen alle verdere onderzoeksstappen inclusief het proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd te worden op deze delen.

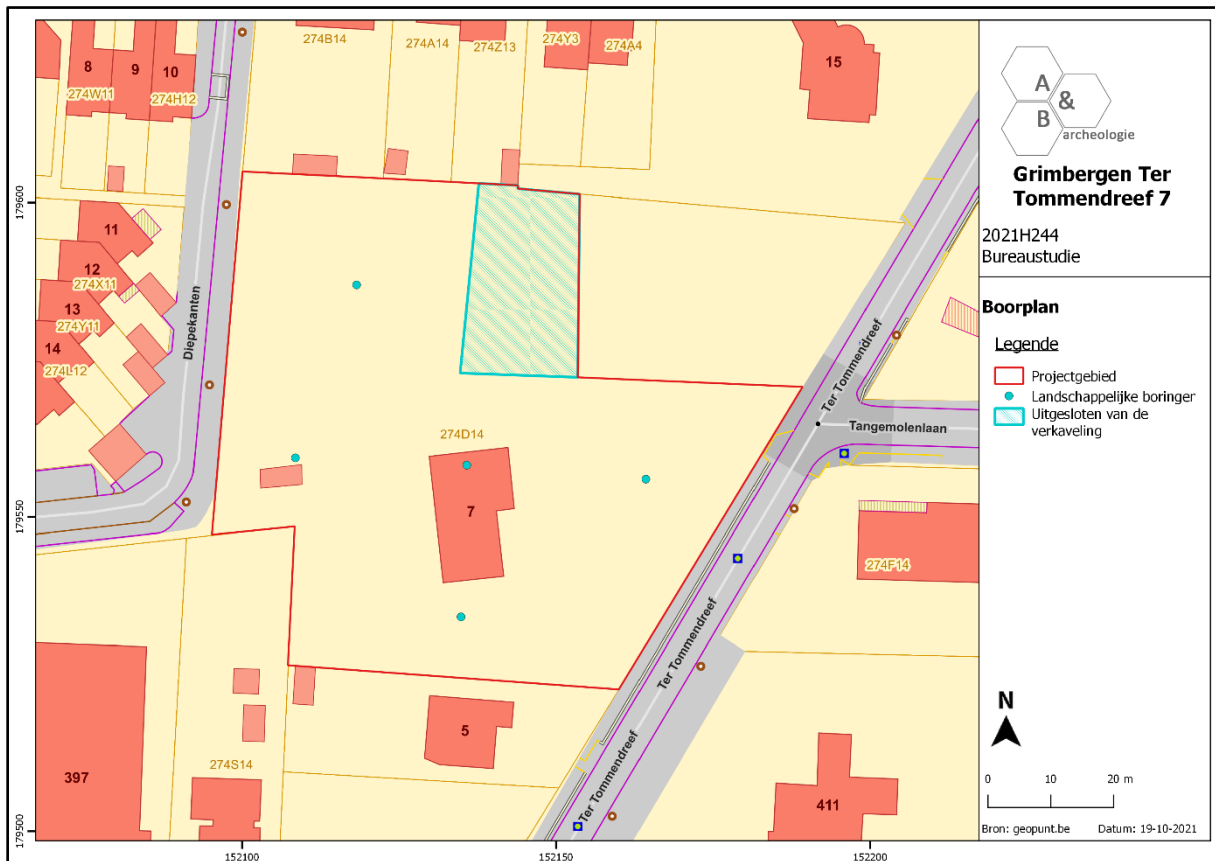
Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

- Randvoorwaarden

Het verder vooronderzoek kan pas aanvangen na de sloop van de huidige bebouwing, het opbreken van de verhardingen en het rooien van de bomen. Hierbij is het van belang dat de bodemingrepen tot een minimum beperkt blijven en dat er bvb. geen funderingen en boomstronken uitgetrokken worden. Op die manier wordt vermeden dat er niet-gedocumenteerd archeologisch erfgoed beschadigd wordt. Bodemplaten in de gebouwen en de verhardingen mogen uitgebroken worden, eventuele funderingslagen eronder niet. De afbraak van de woning gebeurt tot op maaiveldniveau, mogelijk aanwezige kelders worden niet uitgebroken voorafgaand het verder vooronderzoek. Bij het rooien van de bomen blijven de stronken staan, deze worden ook niet uitgefreesd. De ondergrondse structuren en stronken kunnen pas verwijderd worden indien het vooronderzoek heeft aangetoond dat er geen archeologische site aanwezig is, of – indien er wel een site aanwezig is – tijdens/na een eventuele opgraving van het terrein.

- Landschappelijke boringen

Verspreid over het terrein worden in totaal 5 boringen uitgevoerd. Het staat de uitvoerder vrij of deze boringen manueel of machinaal worden geplaatst; de manier van boren primeert niet, wel het adequaat kunnen beantwoorden van de onderzoeksvragen is van belang. Indien er bodems met potentieel voor steentijdsites gedetecteerd worden (bvb. Bt-horizont en/of E-uitlogingshorizont aanwezig) of steentijd arte- of ecofacten worden aangetroffen in de boringen, moet overgegaan worden naar verkennend archeologisch booronderzoek. Indien dit potentieel er niet is (bvb. geen Bt-horizont en/of E-uitlogingshorizont aanwezig), kan overgegaan worden naar het proefsleuvenonderzoek. Indien uit deze boringen echter blijkt dat delen van het plangebied zodanig verstoord zijn dat er geen archeologische bodemarchief meer bewaard is, dan dienen alle verdere onderzoeksstappen inclusief het proefsleuvenonderzoek niet uitgevoerd te worden op deze delen.

Figuur 2 Aanduiding van de boorpunten voor het landschappelijk booronderzoek binnen het plangebied, geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

- Verkennend archeologisch booronderzoek

Een verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel archeologische sites op te sporen door middel van boringen en in het bijzonder het opsporen van steentijdsites. Bij dit onderzoek dient bovendien het opgeboorde grondmateriaal uitgezeefd te worden en te gecontroleerd op de aanwezigheid van silexartefacten en ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (vb. verkoolde ecofacten). De gestelde voorwaarden voor een dergelijk onderzoek in de Code van de Goede Praktijk zijn hier richtinggevend. Indien hiervan wordt afgeweken, dient dit beargumenteerd te worden. Voor het opsporen van steentijdsites wordt een boorgrid van 10 bij 12m aangehouden. De boorpunten op de boorraai liggen 12m uit elkaar, terwijl de parallelle boorraaien 10m uit elkaar liggen. Ook hier kunnen afwijkingen op dit boorgrid beargumenteerd worden. De keuze van het boorgrid moet gebaseerd zijn op de resultaten van de landschappelijke boringen. Indien er effectief silexartefacten en/of ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (vb. verkoolde ecofacten) bewaard zijn, dient overgegaan worden naar waarderend archeologisch booronderzoek en/of proefputten. De methodologische keuze hiervoor hangt vast aan de resultaten van het verkennend onderzoek en de complexiteit van de stratigrafische context, de verwachte dichtheid en spreiding van de artefacten (bv. horizontaal, verticaal, ...), de diepteligging van de niveau(s) (bv. veiligheidsprincipe, grondwater, ...) en de aardkundige

eigenschappen van de ondergrond. Hierbij aansluitend primeert ook de veiligheid bij de keuze voor het verdere traject.

- Waarderend archeologisch booronderzoek

Een waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel een reeds opgespoorde archeologische site te waarderen en in ruimte af te bakenen (verticaal/horizontaal). Hierbij wordt het boorgrid op een beperkte locatie van het plangebied gezet, waar de boorresultaten van de verkennende boringen positief zijn gebleken. Daarnaast dienen ook de naburige negatieve boorpunten meegenomen te worden in het waarderend booronderzoek. Dit om de verticale en/of horizontale begrenzing vast te stellen van de steentijdartefactensite. De inplanting van het boorgrid wordt gebaseerd op de resultaten van het reeds uitgevoerde verkennend archeologisch booronderzoek. De methode bestaat uit een boorgrid van maximaal 5 op 6m. De afstand tussen de parallelle boorraaien bedraagt 5m en de onderlinge afstand tussen de boorpunten op een raai is 6m. De voorwaarden voor een dergelijk onderzoek worden ook hier bepaald door de Code van de Goede Praktijk. Eventuele afwijkingen worden duidelijk beargumenteerd.

- Proefputten in functie van steentijd artefactensites

Op locaties waar tijdens het verkennend en/of waarderend booronderzoek goede en in situ bewaarde concentraties silexartefacten en/of ander vondstmateriaal dat kan wijzen op de aanwezigheid van een steentijdsite (vb. verkoolde ecofacten) worden aangetroffen, worden proefputten in functie van steentijd artefactensites voorgeschreven, indien op dat moment nog niet voldoende gegevens zijn gegenereerd om een adequaat plan van maatregelen voor een steentijdopgraving op te stellen. Onder concentraties wordt verstaan: ofwel meerdere artefacten per boorpunt, ofwel meerdere artefacten verdeeld over aangrenzende boorpunten. In deze proefputten worden de verticale en horizontale spreiding van de vuursteenconcentraties geanalyseerd en geïnterpreteerd en gekoppeld aan de voorkomende stratigrafische eenheden. Ook de aard, datering en waarde van deze concentraties worden bestudeerd, evenals hun relatie met het landschap en de impact van de geplande werken. In dit laatste geval wordt bekeken of eventueel in situ behoud mogelijk is of niet.

De proefputten worden ingepland op basis van de verkennende of waarderende archeologische boringen. Op basis van de resultaten van deze boringen, worden keuzes gemaakt over de omvang, het aantal en de inplanting van de proefputten. Sowieso worden proefputten ingepland ter hoogte van de positieve boorpunten, maar ook bij de naburige negatieve boorpunten. Dit om de verticale en/of horizontale begrenzing vast te stellen van de steentijdartefactensite. De proefputten zijn vierkant, worden met de hand uitgegraven en het sediment wordt uitgezeefd (per arbitrair niveau van maximaal 10cm, of per aardkundige eenheid, eveneens in niveaus van maximaal 10cm). Voor de overige bepalingen betreffende de methodiek wordt verwezen naar hoofdstuk 8.7 uit de Code van Goede Praktijk versie 4.0.

- Proefsleuvenonderzoek

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle, ononderbroken proefsleuven, met een tussenafstand van 12 à 15m van middelpunt tot middelpunt. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en noord-zuid georiënteerd, mee met de helling. Het vooropgestelde sleuvenplan is afgebeeld op figuur 3. Daarnaast worden extra volg-, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Deze worden vrij gekozen door de uitvoerende erkende archeoloog tijdens het veldonderzoek.

Er wordt 10%, oftewel ca. 469m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 117m², door middel van volg-, dwarssleuven of kijkvensters, zodat in totaal zo 12,5% oftewel ca. 586m² onderzocht wordt.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. graven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Figuur 3 Indicatief sleuvenplan, geprojecteerd op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

- Het landschappelijk booronderzoek dient uitgevoerd te worden door een aardkundige of een assistent-aardkundige.
- Het eventuele verder verkennend en waarderend archeologische booronderzoek dient te gebeuren door een veldwerkleider met ervaring in verkennend of waarderend archeologisch booronderzoek.
- Het eventuele proefputtenonderzoek (steentijd) dient te gebeuren door een veldwerkleider met aantoonbare ervaring wat betreft steentijdonderzoek.
- Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek. Minstens 1 van deze archeologen dient ervaring te hebben met onderzoek van meerperiodesites. Minstens 1 van deze archeologen dient minstens 200 werkdagen ervaring te hebben met onderzoek op leemgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen.